

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie”

SPRAWOZDANIE Z WIZYTY STUDYJNEJ

realizowanej w ramach operacji pt. „Cztery podejścia jeden cel-wypracowanie innowacyjnych mechanizmów współpracy z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i historycznego obszarów LGD”.

Podmiot organizujący wizytę (Lider) *Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Krajna Złotowska*, we współpracy z partnerami projektu:

1. *Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Krasnystaw Plus”*
2. *Lokalna Grupa Działania „Zielone Bieszczady”*

Instytucja goszcząca / miejsce wizyty: *Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Kaczawskie*

Termin wizyty: 18 – 20 lipca 2018 r.

Celem wizyty studyjnej jest zbudowanie platformy współpracy - partnerstwa w obszarze działań Lokalnych Grup Działania z wykorzystaniem zasobów lokalnych poprzez nawiązanie współpracy pomiędzy partnerami i wypracowanie innowacyjnych instrumentów poprawiających wdrażanie inicjatyw z zakresu rozwoju obszarów wiejskich.

Charakterystyka grupy biorącej udział w wizycie studyjnej: Pracownicy LGD Krajna Złotowska, Członkowie Rady LGD Krajna Złotowska, liderzy lokalni, koordynatorzy gminni, mieszkańcy obszaru LSR w tym: członkinie KGW i przedsiębiorcy. **Przebieg wizyty studyjnej /opis wykonywanych zadań w danym dniu**

I dzień – 18.07.2018 r.

Grupa 20 osobowa uczestników wizyty studyjnej przybyła do Dobkowa na Pogórze Kaczawskie do Krainy Wygasłych Wulkanów. Pierwszym miejscem do którego grupa się udała była **Villa Greta w Dobkowie**. Na miejscu przywitała grupę pani Ewelina Rozpędowska- właściciel Villi oraz Dyrektor Stowarzyszenia LGD Partnerstwo Kaczawskie Gabriela Męczyńska. Podczas wspólnego obiadu właścicielka obiektu dokonała krótkiej recenzji na temat powstania pensjonatu. *Villa Greta* oprócz swojej magii klimatu, oferuje swoim gościom przepyszne dania i potrawy regionalne.

Następnie grupa udała się do **Sudeckiej Zagrody Edukacyjnej**, która powstała w 2015 roku i prężnie działa dzięki Partnerstwu Kaczawskiemu. Uczestnicy wizyty studyjnej wraz z Panią Dyrektorem Julią Jankowską udali się na zwiedzanie zagrody. Główną misją centrum edukacyjnego jest popularyzacja nauk o Ziemi oraz propagowanie wiedzy o regionie Gór

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie”

i Pogórza Kaczawskiego. To miejsce, gdzie odbywają się kaczawskie warsztaty artystyczne, z udziałem różnych wystawców, które są skierowane dla dzieci i dorosłych. Zagroda posiada również sale edukacyjne m.in. salę ziemi, gdzie znajduje się interaktywna makieta rzeki, sala warsztatowa, gdzie przeprowadzimy najróżniejsze eksperymenty dotyczące minerałów, skał i gleby. Również atrakcją jest sala trzęsienia ziemi, która posiada platformę stymulującą trzęsienie Ziemi. Po zwiedzaniu grupa udała się do sali konferencyjnej, gdzie pani Dyrektor Gabriela Męczyńska zaprezentowała rozwój społeczno-gospodarczy Gór i Pogórza Kaczawskiego- Krainy Wygasłych Wulkanów dzięki inicjatywnie Leader. Przedstawiła funkcjonowanie LGD i w jaki sposób następuję aktywizacja obszarów wiejskich oraz integracja mieszkańców na obszarze Partnerstwa Kaczawskiego. Również opowiedziała w jaki sposób wykorzystuje się na tym terenie zasoby przyrodnicze, kulturowe które są najcenniejszymi atutami Krainy Wygasłych Wulkanów.

Następnie grupa udała się do „**Galerii pod Aniołem**”, która prowadzona jest przez rodzinę Rudnickich. Pracownia zajmuje się produkcją ceramiki artystycznej. Pierwszym produktem został wykonany był anioł, stąd nazwa „Galeria pod Aniołem”. W produkcję zaangażowana jest Pani Bogusia Rudnicka wraz z córkami. Również odbywają się warsztaty chlebowe „od ziarenka do bochenka” oraz ceramiczne. Panie opowiedziały historię powstania tego miejsca. W ramach wizyty w pracowni grupa miała okazję ulepić z gliny kubeczki oraz anioły. Na zakończenie wraz z właścicielami odbyła się uroczysta kolacja, podczas której również uczestniczyli: Burmistrz Świerzawy- Józef Kołacz, Burmistrz Wojcieszowa Sławomir Maciejczyk oraz Wójt Gminy Mściwojów Mariusz Forys.

Po kolacji grupa udała się do miejsca noclegowego „Pensjonatu przy Miłej” w Złotorii.

II dzień – 19.07.2018 r.

Kolejnego dnia naszej wizyty, po śniadaniu w „Pensjonacie przy Miłej” całą grupą udaliśmy się do **Ekomuzeum Wsi Dolnośląskiej**, które zajmuje się promocją wsi dolnośląskiej i rolniczej Gminy Mściwojów, wspiera aktywizację jej mieszkańców oraz budowanie lokalnej tożsamości. Na miejscu przywiał grupę Pan Mariusz Forys Wójt Gminy Mściwojów – lider i założyciel Partnerstwa Kaczawskiego wraz z Panem Sewerynem Mazurem Sołtysem wsi Mściwojów. Również obecna była Pani dyrektor Gabriela Męczyńska wraz z pracownikami Biura LGD Partnerstwo Kaczawskie. Wójt opowiedział o wspólnej pracy na rzecz rozwoju lokalnego oraz o realizowanych projektach na terenie gminy Mściwojów. Najważniejszym projektem jaki został zrealizowany na obszarze gminy to scalanie gruntów w ramach środków PROW, dzięki któremu zostały wybudowane ciągi dróg łączące miejscowości. Sołtys wsi oprowadził grupę po okolicznym terenie, gdzie przeszliśmy część ścieżki przyrodniczej w dolinie Wierzbak oraz weszliśmy na wieżę widokową, z której rozpościera się przepiękna panorama na Przedgórze Sudeckie, Równinę Jaworską, Nizinę Śląską oraz wszystkie okoliczne miejscowości.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Kolejną atrakcją tego dnia było odwiedzenie **Ziołowej Zagrody Edukacyjnej w Rzeszówku**, która stanowi przykład efektów działań Programu Leader w ramach PROW 2007-2013 oraz PROW 2014-2020. Właścicielami obiektu są Państwo Marta i Maciej Zawierucha, którzy oboje są zielarzami certyfikowanymi i posiadają uprawnienia Instytutu Medycyny Klasztornej przy Franciszkanach w Panewnikach. Ziołowa Zagroda znajduje się w Rzeszówku, niewielkiej, ale bardzo malowniczej miejscowości położonej w Krainie Wygasłych Wulkanów. Warto dodać, że jej obszar objęty jest ochroną Programu Natura 2000 „Góry i Pogórze Kaczawskie”. Ziołowa Zagroda Edukacyjna posiada w swojej ofercie szeroki wybór warsztatów, które mają na celu wprowadzenie uczestników w tajniki dawnych praktyk zielarskich. Jednym z nich są warsztaty z wytwarzania mydełek, w których mieliśmy przyjemność uczestniczyć. Podczas zajęć wykorzystywane były zioła oraz rośliny rosnące w samej Zagrodzie. Po zakończeniu warsztatów w Ziołowej Zagrodzie, grupa udała się na obiad, który odbywał się na **Zamku Grodziec w Sali Kominkowej**. Miejsce to posiada niezwykle barwną i wartą poznania historię. Budowla jest rekonstrukcją XVI-wiecznej rezydencji gotycko-renesansowej. Jej niesamowitość została zauważona i doceniona również za granicą ponieważ szwedzcy, duńscy oraz francuscy filmowcy zdecydowali się realizować w tym miejscu swoje filmy i programy telewizyjne. Zamek udostępniony jest dla turystów, na jego terenie odbywają się ponadto imprezy o zasięgu regionalnym i międzynarodowym. Zamek Grodziec położony na bazaltowym, powulkanicznym, stromym wzgórzu - 389 m n.p.m. - jedna z największych atrakcji na Pogórze Kaczawskim. Po zamku oprowadził grupę i opowiedział historię Kasztelan Zamku Grodziec Pan Piotr Janczyszyn, również członek Rady LGD Partnerstwa Kaczawskiego. Następnie uczestnicy wizyty udali się wraz Panią Gabrielą do wioski tematycznej „Wioska piasku i kamienia” w Czaplach. Na miejscu grupa została przywitana przez panią Sołtys Ewelina Szkutnik oraz prezes fundacji „Heron” oraz Marzenę Szkutnik, która jest członkiem Rady LGD Partnerstwo Kaczawskie oraz inspektorem pozyskiwania funduszy Urzędu Gminy w Pielgrzymce. Celem wizyty było pokazanie współpracy samorządu gminnego oraz mieszkańców wsi. Wśród zaprezentowanych inicjatyw było Piaskowe Miejsce Grillowe oraz Szlak geologiczny „Spacer po dnie morza kredowego”, prezentacja działalności oraz niezwykle filmu promocyjnego. Spotkanie zakończyliśmy warsztatami, na których uczestnicy mogli nauczyć się jak wykonać ozdobną świecę z wykorzystaniem piasku. Grupa powróciła do Pensjonatu przy Miłej w Złotorzy, gdzie grupa wspólnie zasiadła do kolacji.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie”

III dzień – 20.07.2018 r.

Ostatniego dnia, po śniadaniu w Pensjonacie „Przy Miłej” grupa udała się na spotkanie ze **Stowarzyszeniem Nasze Rio**, gdzie przywitali nas Pani Prezes Barbara Zwierzyńska –Doskocz. Pani Basia zaprezentowała działalność stowarzyszenia, którego głównym celem jest animowanie i wspieranie inicjatyw lokalnych, pogłębianie więzi społecznych w społecznościach lokalnych, upowszechnianie idei wolontariatu głównie wśród młodzieży. Przedstawili nam kilka zrealizowanych inicjatyw, w tym nagrania przejmującego pełnometrażowego filmu "Opowieść złotoryjska" - historii dwóch rodzin żyjących w Złotoryi w latach 1933-1956 ramach środków z programu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Również obecny był burmistrz Złotoryi Pan Robert Pawłowski, który zaprezentował miasto Złotoryję i film reklamowy. Po spotkaniu udaliśmy na zwiedzanie miasta Złotoryi z lokalnym regionalistą panem Józef Banaszak. Odwiedziliśmy **kościół pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny**. Piękna gotycka świątynia pochodzi z XIII wieku w której znajdują się elementy romańskie, gotyckie i barokowe. Również grupa zwiedziła **Kościół pw. św. Jadwigi Śląskiej**. Klasztor wraz z kościołem, położony w południowo-wschodniej części miasta przy dawnych murach, założony został przez zakon franciszkanów, o którym źródła Złotoryi wspominają po raz pierwszy w r. 1244. Nad furtą klasztorną widnieje wyryty w kamiennym nadprożu napis „Munificentia S.Hedwigs 1212” (Szcudroblliwość św. Jadwigi), co obecnie jest interpretowane tylko jako wskazanie dotyczące związku księżnej z klasztorem, a nie potwierdzeniem historycznego faktu.

Po zwiedzaniu wspólnie zjedliśmy obiad w Pensjonacie „Przy Miłej”. Następnie nastąpiło podsumowanie i pożegnanie gospodarzy wizyty studyjnej, grupa udała się w drogę powrotną.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”